

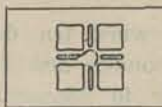
HET KOLONIAAL WEEKBLAD

ORGAAN DER VEREENIGING OOST EN WEST

OPGERICHT DOOR KOLONEL G.E.V.L. VAN ZUYLEN,
21 MAART 1900.

**„HET KOLONIAAL BELANG IS EEN
ALGEMEEN NEDERLANDSCH BELANG.“**

<p>Abonnementsprijs per jaar:</p> <p>Vrij aan huis of franco per post binnenland, bij vooruitbetaling . . . f 2.50</p> <p>Voor Oost-Indië en het Buitenland . . . „ 4.—</p> <p>Afzonderlijke nummers . . . „ 0.05</p>		<p>Prijs der Advertentiën:</p> <p>Per regel . . . . . f 0.15</p> <p>Bij plaatsing van 500 regels . . . . . „ 0.12 1/2</p> <p>„ „ 1000 „ . . . . . „ 0.10</p>
--	--	---

MEDEDEELINGEN of INGEZONDEN STUKKEN moeten worden geadresseerd „aan de Redactie-Commissie“, en gezonden aan de Presidente: 7a HEERENGRACHT, DEN HAAG.

□ Voor Administratie en Verandering van Woonplaats wende men zich tot den Heer W. VAN DER ZIJL, 51 Verhulststraat. □

□ Voor Advertentiën tot de Drukkerij „LUCTOR ET EMERGO“, AMALIA VAN SOLMSSTRAAT, Telefoon 4424, beiden DEN HAAG. □

Inhoud van dit nummer.

De Jaarlijksche Algemeene Vergadering. — Uit de O.-I. Mail. — Wat de Inlander zegt. — Wat de Chinees vertelt. — Van Vreemde Koloniën. — Oost- en West-Indisch Literatuur-Overzicht. — Leestafels. — Mededeelingen. — Officiële Berichten. — Passagierslijst.

Het Hoofddoel der Vereeniging is:

Het verspreiden van populaire kennis omtrent onze Indië onder gansch het volk en het bevorderen der welvaart in die gewesten, om zodoende en ook door het verlenen van onderlinge hulp, warme belangstelling en liefde te kweken tusschen Nederland hier en ginds.

Het lidmaatschap bedraagt als minimum f2.— 's jaars (voor Indië en het buitenland minstens f2.50. *)

Zij die f5.— of meer contribueeren of een gift in ééns schenken van f100.—, zijn donateur(trice).

Aan alle donateurs en leden wordt kosteloos en franco het Koloniaal Weekblad toegezonden.

*) Zie inteecken-bijlet op de achterzijde van den Omslag. Verzoeken dit ingevuld te zenden aan het adres van den Secretaris van het Hoofdbestuur E. van Assen, Heulstraat 17, Den Haag.

Informatie-Bureau

(Secretaris J. L. van Gennepe),

dagelijks — Zon- en feestdagen uitgezonderd — van 10—12 en 2—4 u., ten kantore Heulstraat 17, 1ste verdieping.

Zie overigens Officiële Mededeelingen ook van het Dagel. Bestuur en de Afdeelingen op blz. 8.

De Jaarl. Algemeene Vergadering der Vereeniging „Oost en West“,

gehouden te 's-Gravenhage, op Zaterdag den 9den Juli 1910, des namiddags ten 2 1/2 ure, in het gebouw van den Haagschen Kunstkring, Heerengracht 13.

Aanwezig zijn de heeren: C. R. Bakhuizen van den Brink, voorzitter; A. B. J. Prakken, onder-voorzitter; A. A. C. Harting, penningmeester; E. v. Assen, secretaris.

Verder de navolgende leden van het hoofdbestuur: Mr. H. Smeenge en Th. Almerood, Amsterdam; T. Gerdes Oosterbeek en J. H. Calmeijer, Apeldoorn; L. A. H. Lamie, Arnhem; J. C. van Reijn, Breda; mevrouw M. ten Bosch-Bosscher, Den Haag; F. E. Luitjes, Nijmegen; Th. J. A. van Zijll de Jong, Zutphen.

Voorts waren aanwezig de navolgende heeren als afgevaardigden van de afdeelingen (volgens presentielijst): Rotterdam: W. J. Knottenbelt; Leiden: Mr. E. Rijke; Amsterdam: C. de Vries; Nijmegen: D. G. J. Beijens; Amsterdam: H. W. Praasterink; Den Haag: L. A. Martens; Zutphen: A. Walland; Utrecht: P. E. Keuchenius; Den Haag: R. A. J. v. Delden, alsmede eenige belangstellende leden der vereeniging.

De heer prof. mr. J. E. Heeres en mevrouw J. E. van Oeveren—Van Schaik hadden zich schriftelijk verontschuldigd.

De heer jhr. mr. J. L. W. von Weyler was afwezig.

In verband met het voorschrift van art. 16 der Statuten brengen de tien vertegenwoordigde afdeelingen 39 stemmen en de voorzitter 1 stem uit, of totaal 40 stemmen.

De volstreckte meerderheid is 21 stemmen.

I. De voorzitter opent de vergadering met de navolgende rede:

Het is voor het hoofdbestuur een groot genoegen, deze algemeene vergadering te kunnen houden te 's-Gravenhage, de zetel onzer grootste en rijkste afdeeling.

Nu ik straks als uw voorzitter zal aftreden, wil ik wel een geheim verraden, n.l. dat er lang een zekere schrik bestaan heeft om ter algemeene vergadering in Den Haag bijeen te komen.

Het scheen, dat er omtrent de opvatting van de belangen der vereeniging geen eensgezindheid bestond, dat er, laat mij zeggen, misstanden geboren waren, die naar buiten den indruk zouden hebben kunnen geven, dat er te groot meeningsverschil bestond aangaande de richting, die wij te volgen hadden.

Dat die vrees niet langer bestaat, pleit voor de goede verstandhouding tusschen hoofdbestuur en afdeelingen.

Een vruchtbaar jaar hebben wij achter den rug.

De commissies, die reeds van den aanvang af in onze vereeniging hebben bestaan, of kort na hare vestiging zijn ontstaan, de Nijverheids-Commissie met Boeatan, de Redactie-Commissie van het Koloniaal Weekblad, de Commissie ter verspreiding van populaire kennis; zij toonden allen een opgewekt leven en vertrouwen in de toekomst.

De Nijverheids-Commissie zal u van hare werkzaamheid een blijk geven op de nationale tentoonstelling voor Huisvlucht, welke a.s. Dinsdag te Scheveningen zal geopend worden; de Redactie-Commissie wist, ondanks hare beperkte middelen, ons orgaan, het Koloniaal Weekblad, steeds belangwekkender te maken; de Commissie tot verspreiding van populaire kennis werkte naar buiten door de uitgifte harer boekjes over „Onze Oost“ en „Onze West“; zij steunt ons Informatiebureau, dat kort geleden is opgericht geworden en dat inlichtingen verstrekt omtrent de vereischten en den aard van verschillende betrekkingen in Indië; — een Studie-commissie, waarin onze meest bekende professoren op Indologisch gebied zich bereid hebben betoond, zitting te nemen, wil waken voor de belangen der jonge lui, die uit Indië gekomen zijn, om in Holland hunne studies te vervolgen of hunne opvoeding te voltooien.

Ter ondersteuning van hen, die in Indië door natuurrampen werden getroffen, hebben wij gedaan wat wij vermochten; echter door gebrek aan een eigen fonds van eenige beteekenis moest zich dat voornamelijk bepalen tot een beroep op de milddadigheid van anderen.

Over het algemeen kunnen wij getuigen van een krachtiger meer opgewekt leven in onze vereeniging en in verband daarmee van een toenemende belangstelling ook buiten onze vereeniging.

Ook de Regeering gaf blijk van de waardeering van ons streven.

Het ledental neemt gestadig toe, echter zeer langzaam, nog zoo velen ontbreken er, die toch door hun vroeger verblijf in Indië, door de daar aangeknoopte banden tot ons behooren moesten, daadwerkelijke sympathie voor ons streven moesten betoonen.

Doch geen moed verloren!

Te Groningen is men bezig een nieuwe afdeeling onzer vereeniging tot stand te brengen en groote voldoening schenkt het ons te kunnen melden, dat te Leiden studenten van verschillende faculteiten zich vereenigd hebben tot het vormen van een studentenafdeeling van Oost en West.

Van de bezieling, die van de jongelingschap uitgaat, verwachten wij in de toekomst de schoonste vruchten.

Wie, die in Indië heeft vertoefd, doet niet gaarne telkenmale in zijne herinnering oprijzen het beeld van den trotschen Waringin met zijn rijken bladerentool, uit welks takken, die de bladeren dragen, de luchtwortels naar beneden schieten, totdat deze den bodem raken, daar zich in vasthechten om zich te ontwikkelen tot stammen op zich zelve, die den bladerendos voedsel aanbrengen en weliger doen prijken.

Als een zuilenrij onder het groene bladerendak staan die uit de luchtwortels voortgekomen stammen, die den moederstam overbodig maken, alle steunende en sappen aanbrengende aan de kroon die zij schragen.

Dat zij het zinnebeeld onzer vereeniging: 't hoofdbestuur geschraagd door zijn machtige zuilen, de afdeelingen van Oost en West!

Moge daarvan ook deze vergadering, welke ik hiermede voor geopend verklaar, getuigenis geven!

II. Nadat deze rede, welke met applaus werd begroet, was uitgesproken, vroeg de voorzitter of een der leden nog het woord verlangde, ten aanzien van de notulen der vorige vergadering, welke in het Koloniaal Weekbl. 1909 No. 48 zijn opgenomen.

Aangezien deze notulen geen aanleiding gaven tot opmerkingen, werden zij bekrachtigd.

III. Eveneens werd het jaarverslag der vereeniging over het jaar 1909, voorkomende in de Koloniale Weekbladen van dit jaar, Nos. 5, 6 en 7, goedgekeurd, zonder tot nadere besprekingen aanleiding te geven.

IV. Bij de behandeling van de geldelijke verantwoording van het hoofdbestuur over het jaar 1909, voorkomende in het Kol. Weekblad van 16 Juni 1909 No. 24, vestigde de voorzitter de aandacht op het feit, dat de baten en lasten over het afgelopen jaar bedroegen f 5054.32 en dat het daarop betrek-

king hebbend schrijven van 31 Mei 1910 van de verificatie-commissie, eveneens in dat blad is opgenomen.

Terwijl ten deze aan den penningmeester acquit en décharge wordt verleend, brengt de voorzitter tevens een woord van hulde aan den penningmeester, die zich onderwerpelijk en ook in andere opzichten zeer verdienstelijk heeft gemaakt.

De dank der vereeniging zal aan de leden der verificatie-commissie worden overgebracht.

V. Aan de orde is thans de voorziening in de vacatures van het hoofdbestuur.

Zooals bekend is, zijn aan de beurt van aftreding:

a. 's-Gravenhage: C. R. Bakhuizen van den Brink, die zich niet herkiesbaar stelt;

E. van Assen en

A. A. C. Harting.

b. Rotterdam: Jhr. Mr. J. L. W. C. von Weyler, die zich, wegens verhuizing, niet herkiesbaar stelt.

c. Utrecht: Mevrouw J. E. v. Oeveren—v. Schaik.

Ten dezen aanzien licht de voorzitter nog toe, dat sedert deze candidaatstelling door de afd. 's-Gravenhage eene opgave is ingediend van een dubbeltal kandidaten voor de in die afdeeling opengevallen plaatsen, n.l. voor den heer C. R. Bakhuizen van den Brink in de eerste plaats de heer M. B. Rost van Tonningen.

Alvorens tot de stemming wordt overgegaan, richt de heer Smeenge het woord tot den voorzitter, hem daarbij wijzende op het gelukkige feit, dat de vereeniging thans op den goeden weg is en er eene goede harmonie bestaat tusschen hoofdbestuur en afdeelingen, terwijl hij, voorzitter, zich in de sympathie van allen mag verheugen.

De spreker schrijft zulks toe aan de tactvolle leiding van den voorzitter en is van meening, dat deze niet mag worden gewijzigd, waarom hij een beroep doet op de groote belangstelling van den voorzitter voor de vereeniging „Oost en West” en dezen voorstelt nog een jaar zijn beste krachten ter beschikking van de vereeniging te stellen.

Door luid applaus bleek, dat de geheele vergadering zich bij deze woorden van hulde en bij het voorstel aansloot, doch de voorzitter, overtuigd van het feit, dat de vereeniging op goeden bodem staat, meende, dat verandering van voorzitter somtijds aanbeveling verdiende en dat hij derhalve aan de vergadering beleefd verzocht hare aandacht op een ander persoon te vestigen.

Daarna tot de stemming overgaande, wijst de uitslag aan:

a. 's-Gravenhage: de heeren M. B. Rost van Tonningen 39 stemmen, E. van Assen 40 stemmen en A. A. C. Harting 40 stemmen, zoodat de heeren Rost van Tonningen, v. Assen en Harting gekozen zijn.

Aan den heer Rost van Tonningen zal de uitnodiging worden gericht de functie van voorzitter der vereeniging te aanvaarden.

De heeren Van Assen en Harting verklaren de op hen gevallen keuze zich te laten welgevalen.

b. Rotterdam: de heer Marcella 40 stemmen, zoodat deze is gekozen.

c. Utrecht: Mevrouw J. E. van Oeveren—v. Schaik 40 stemmen, zoodat deze is gekozen.

Aan den heer Marcella en mevrouw J. E. van Oeveren—Van Schaik zullen uitnodigingen worden gericht om de functies te aanvaarden.

Bij monde van den heer Smeenge, op voorstel van 10 leden, geeft spreker, in verband met al. 2 van art. 5 onzer Statuten, der vergadering in overweging, den heer C. R. Bakhuizen van den Brink, wegens zijn bijzondere diensten aan de vereeniging bewezen, tot eere-lid der vereeniging te benoemen. Nadat dit voorstel bij acclamatie is aangenomen, verklaarde de heer Bakhuizen van den Brink 't eere-lidmaatschap der vereeniging gaarne te aanvaarden.

VI. In verband met de uitstekende wijze, waarop de Verificatie-commissie hare taak heeft opgevat, stelt de voorzitter voor om voor het jaar 1911 de zelfde leden in de Rekening- en Verantwoordings-commissie te benoemen, n.l. de heeren A. H. G. Fokker, Mr. J. H. Andries en W. van der Zijl en als plaatsvervangende leden de heeren L. A. Martens, A. K. Nolthenius en A. B. J. Prakken.

De vergadering vereenigt zich hiermede.

VII. Ten aanzien van de begroting van het jaar 1911, verwijst de voorzitter naar het Koloniaal Weekblad van 16 Juni 1910 No. 24, waarin dat

stuk is opgenomen, er tevens de aandacht op vestigende, dat bij de opmaking der inkomsten en uitgaven gerekend is op voortdoring van de Regeeringssubsidie, zooals bij verzoekschrift van Juni 1910 werd aangevraagd.

Voorts vult hij dit aan met de mededeeling, dat bij Koninklijk besluit van 28 April 1910 No. 53 is bepaald, dat onze vereeniging alsnog op de lijst voor vrijdom van personeele belasting is geplaatst, op grond, dat deze instelling moet worden beschouwd als te zijn een inrichting van algemeen nut en dat men doende is de in het vorige jaar betaalde belastinggelden terugbetaald te krijgen.

Ten aanzien van den gepensioneerden agent van politie te Paramaribo, J. Elbers, merkt de voorzitter op, dat met de terugbetaling van het destijds aan hem verleend voorschot, groot f 125.—, een begin is gemaakt en dat de eerste termijn ontvangen is.

De heer Enthoven, voorzitter van de afd. Utrecht, zou gaarne zien, dat de boekjes, welke door het Informatiebureau worden verspreid, tegen billijkeren prijs aan de afdeelingen werden verstrekt, ten einde deze in staat te stellen ze kosteloos aan de leden te verstrekken.

Van andere zijde werd ten deze opgemerkt, dat men in geen geval onder den kostprijs zou gaan, waarop de voorzitter te kennen geeft, dat een en ander een onderwerp van bespreking kan uitmaken in het dagelijksch bestuur en in de commissie voor het Informatiebureau.

De heer Walland grijpt deze gelegenheid aan, mede te deelen, dat het door hem ontvangen werkje No. I van het Informatiebureau voor hem aanleiding was dit onder de aandacht van den Directeur der Hoogere Burgerschool te Zutphen te brengen en dat deze het werkje zoo geschikt vond, dat hij verschillende exemplaren voor de leerlingen heeft besteld. Hij deelde zulks mede, omdat een en ander wellicht tot navolging zou kunnen strekken van de afdeelingen.

VIII. In zake de bemoeienis van het hoofdbestuur met de Huisvuiltoonstelling te Scheveningen, geeft de voorzitter te kennen, dat eene commissie uit onze vereeniging hare medewerking aan die tentoonstelling verleent en dat mevr. Van Zuylen—Tromp hare beste krachten ter beschikking van de tentoonstellingscommissie stelt, ten einde deze in haar werk te schragen.

Ten einde die tentoonstelling ook op andere wijze te bevorderen, is door het hoofdbestuur voor een bedrag van f 25.— ingeteekend in het Waarborgfonds.

Ook de afdeeling Rotterdam teekende voor eenzelfde bedrag in.

Een en ander wordt door de algemeene vergadering goedgekeurd.

IX. Eveneens verleent de vergadering zonder stemming hare goedkeuring tot de toetreding onzer vereeniging als buitengewoon lid van den Nationalen Bond voor Reddingswezen en Eerste Hulp bij ongelukken „Het Oranje-Kruis”, onder voorzitterschap van Z. K. H. den Prins der Nederlanden, Hertog van Mecklenburg.

Het jaarlijksch contributiebedrag wordt bepaald op f 50.—.

De voldoening van dit bedrag wordt aan 't hoofdbestuur gemakkelijk gemaakt doordien van de afdeelingen reeds een geldelijke hulp van f 50.— is toegezegd.

Verder ligt het in de bedoeling van het hoofdbestuur om uitgaven als de onderwerpelijke te bestrijden uit het Ondersteuningsfonds, welk fonds in de belanstelling van alle afdeelingen wordt aanbevolen.

De heer Martens was van oordeel, dat eene toetreding tot dien Bond niet geheel en al in de lijn ligt van het streven onzer vereeniging.

De voorzitter deelt dat gevoelen niet en zegt, dat het doel van de vereeniging „Oost en West” omvat alles wat steun kan bieden, en aldus den band versterken tusschen Indië en Nederland.

Voorts vestigt de heer Knottenbelt de aandacht op het feit, dat de instelling als „Het Oranje-Kruis” nog eenig is in Ned.-Indië en dus allen steun verdient.

Het spreekt van zelf, dat de vereeniging zich niet voor altijd tot betaling van het contributie-bedrag heeft te verbinden.

X. Aan de orde is thans de wijziging e.g. de aanvulling onzer Statuten, in verband met de oprichting van een Studenten-afdeeling te Leiden.

De voorzitter herinnert en verwijst daarbij — zoo

noodig — hetgeen ten deze is vermeld in de Koloniale Weekbladen 1909 Nos. 19 en 46 en '10 No. 20.

Die vereeniging heeft zich geleidelijk ontwikkeld en zou — zooals onze statuten nu luiden — niet kunnen ontstaan.

Daarom is voorgesteld artikel 10 onzer Statuten met de volgende zinsnede aan te vullen:

„Het Hoofdbestuur kan toestaan, dat onafhankelijke en in zooverre met afwijking van het hierboven bepaalde, afzonderlijke afdeelingen worden gevormd, bijv.: Studenten-afdeelingen, werkende onder door het Hoofdbestuur gestelde of goedgekeurde voorwaarden of reglementen.”

Aangezien niemand ten deze het woord verlangt, wordt de voorgestelde aanvulling zonder stemming aangenomen en het Dagelijksch Bestuur bij deze gemachtigd de goedkeuring der Regeering daarop te vragen en, desverlangd, de door de Regeering daarin verlangde wijzigingen aan te brengen.

XI. Omstandig licht de Voorzitter den stand van zaken van het Koloniaal Weekblad toe, daaraan de mededeeling toevoegende dat het met de Naamlooze Vennootschap „Luctor et Emergo” gesloten contract met het oog op den stand der kas, met einde Augustus 1910 is opgezegd.

De voorzitter meent gegronde reden te hebben en licht die toe, voor de verwachting, dat de geregelde verschijning van het Koloniaal Weekblad in het volgend jaar geen moeilijkheden meer zal ondervinden en vraagt nu goedkeuring om het tot September lopende contract met „Luctor et Emergo” tot het einde van het jaar te verlengen.

Dit vindt de instemming der vergadering.

In verband met het feit dat het legaat Post, hetwelk uitgeput raakt, onderwerpelijk, zulke groote diensten aan de vereeniging heeft bewezen, stelt de heer Van Reijn voor om in de jaarlijksche Balans steeds den naam van den heer Post, met een klein bedrag, te behouden als een goede herinnering aan den milden gever, hetgeen wordt aangenomen.

XII. Vervolgens leest de voorzitter voor, het in het Koloniaal Weekblad 1910 no. 24 voorkomende verslag betreffende het Ondersteuningsfonds, hetwelke, als gevende geen aanleiding tot opmerkingen wordt goedgekeurd.

XIII. Eveneens wordt goedgekeurd het door den voorzitter voorgelezen en in hetzelfde Kol. Weekblad voorkomende verslag betreffende de geldleening.

XIV. Voorts deelt de voorzitter nog aan de leden mede, dat het Dagelijksch Bestuur, op verzoek van een drietal heeren, zijne medewerking heeft verleend tot het indienen van een verzoekschrift aan de Regeering, om steun voor het doen van cinematografische opnemingen in Ned.-Indië.

De bedoeling is om de ter beschikking onzer vereeniging komende films ook te benutten voor cinematografische voorstellingen op scholen in de afdeelingen, enz., en op die wijze de kennis van Nederlandsch-Indië te bevorderen.

XV. Door de heeren Lamie en Calmijer wordt geklaagd over de wijze waarop het Kol. Weekblad tot de lezers komt. Niet alleen dat het blad veel later wordt verzonden dan is voorgeschreven, maar het wordt ook dikwijls onopengesneden toegezonden hetgeen niet de afspraak is geweest.

XVI. De heer Martens vraagt — onder uiteenzetting van Indische toestanden — of het niet in het belang van de door de Indische scholen afgeleverde beschaafde leerlingen, zou zijn, in Ned.-Indië een afdeeling van het Informatie-bureau op te richten en op die wijze die jongelieden te helpen.

De voorzitter zegt toe, dit onderwerp bij de commissie van het Informatie-bureau te zullen voorbrengen.

XVII. De heer Rijke deelt mede, dat het bestuur der Studentenvereeniging een verzoek heeft gedaan aan den heer Mr. Lorentz om in de maand October a.s. een lezing te houden en dat hij bij deze al de aanwezigen uitnodigt die belangwekkende lezing bij te wonen.

Niets meer te behandelen zijnde, sluit de voorzitter met de beste wenschen voor de vereeniging in de toekomst de vergadering.

E. VAN ASSEN, secretaris.

Een verblijdend bericht.

Een verblijdend teeken, dat er toch werkelijk hier en daar meer belangstelling begint te komen in onze Koloniën lijkt het besluit in de jongste Alg. Vergadering van Nijverheid genomen, betreffende het Koloniaal Museum te Haarlem. De „Nieuwe Courant” van 12 dezer zegt daaromtrent:

Het belangrijkste nog van de geheele vergadering was, de stichting van het Koloniaal Instituut te Amsterdam. Toen wij enkele dagen geleden de artikelen plaatsten van den heer Hasselman onder het hoofd „Koloniaal belangstelling”, hadden

wij niet kunnen denken, dat de daarin geuite klacht over de onverschilligheid die nog altijd in het eigen land bestaat voor onze kostbare bezittingen ginds rondom den evenaar, zoo spoedig zou gevolgd worden door een daad, die op zoo schitterende wijze die klacht te schande maakt. De schrijver van die artikelen zal er zich zeker in de eerste plaats over verheugen. Het was bekend dat de commissie van beheer over het Koloniaal Museum te Haarlem en het hoofdbestuur der Maatschappij van Nijverheid, behoudens goedkeuring van de algemeene vergadering in beginsel besloten hadden het museum met zijn belangrijke inhoud, oor Van Eeden gesticht en door Greshoff uitgebreid en tot meerdere bloei gebracht, over te doen aan een commissie, die er in Amsterdam den grondslag van wilden maken voor een Koloniaal Instituut. Niemand had intusschen kunnen denken, dat het beginsel hier zoo spoedig tot een begin van uitvoering, de wensch zoo vlug tot daad zou zijn overgegaan. Wie de langzaamheid van de Nederlanders kent om ondernemingen tot stand te brengen, waar van niet a priori vaststaat dat zij direct rente zullen afwerpen, moet getroffen zijn geweest bij het vernemen van de tijding uit Haarlem via de algemeene vergadering te Nijmegen: „onze commissie is voldoende verzekerd van het welslagen harer poging tot oprichting van 'n Koloniaal Instituut op de meest onbekrompen schaal.” Aan de voorlezing van dit telegram ging vooraf de mededeeling van een schrijven d.d. 15 Juni van den heer J. T. Cremer, ook namens dr. H. F. R. Hubrecht, aan de commissie van beheer over het Haarlemsch Museum, houdende kennisgeving dat thans definitief tot de oprichting van een Koloniaal Instituut besloten was, dat daarvoor reeds een som van f750.000 was bijeengebracht en dat gegronde verwachting bestond, dat nog verschillende giften zouden toevloeien.

Nu weten wij wel dat deze daad van de oprichting van een Koloniaal Instituut in de hoofdstad des lands, waarvoor binnen zoo korten tijd het kapitaal door vrijwillige giften, dus direct uit het particulier initiatief, is bijeengebracht, nog geen bewijs is van de belangstelling van het Nederlandsche volk in onze koloniën, maar het is een daad die tot die belangstelling moet prikkelen. De Nederlanders die tot deze daad het initiatief namen, den stoot gaven tot de oprichting van het nieuwe Instituut, hebben hier een voorbeeld gegeven dat door de sympathie die het alerwegen wekt, een heilzame moreele nawerking moet hebben die zich ongetwijfeld zal openbaren in meerdere belangstelling ook bij de natie in het algemeen, voor het koloniaal bezit.

Daarom is de mededeeling die op de 33e algemeene vergadering van de Maatschappij van Nijverheid kon gedaan worden, van zoo groote beteekenis.

Uit de O.-I. Mail.

Daar den Nederl. mail te laat aankwam om daarvan berichten in dit weekblad op te nemen, volstaan wij deze keer met uit De Banier, van het Weekoverzicht van 6-14 Juni j.l. het volgend over te nemen:

Te Semarang nam de Cholera af; Batavia daarentegen moest opnieuw besmet verklaard worden.

De Gouverneur van Celebes, A. J. Baron Quarles de Quarles werd benoemd tot lid van den Raad van Indië.

De heeren Kraus en De Jong zijn, na hier drie maanden hard gewerkt te hebben in het belang der Indische havens, weer naar Holland vertrokken.

Na de predikanten krijgen de onderwijzers een beurt, bij tientallen worden ze overgeplaatst. Welk een genot ambtenaar te wezen!

De Java-Bode, spreekwoordelijk bezadigd, noemde het, en terecht, een tergend schandaal, dat het wetsontwerp op de onteigening van particuliere landerijen in de Tweede Kamer zal behandeld worden, zonder dat de Indische belanghebbenden weten hoe het wetsontwerp er uitziet.

De races te Semarang zullen toch doorgaan, niet tegenstaande de resident en de geneesheeren er tegen zijn. Sport boven alles!

De vooruitzichten van den suikeroogst op Java zijn niet zeer gunstig.

WAT DE INLANDER ZEGT.

Nogmaals over de Europeesche suikerfabriek op Java.
Werd in de Medan Prijaji van 19 Februari 1910 no. 7 (Zie Kol. Weekblad 26 Mei 1910 no. 21), reeds het een en ander opgemerkt over de Europeesche suikerfabriek op Java in de Medan Prijaji van 26 Maart 1910 no. 12, komt Bagelener nog eens op dat onderwerp terug, waaraan het navolgende werd ontleend.

Op het eiland Java bestaan ruim 150 suikerfabrieken.

Neemt men aan dat iedere fabriek over 1000 bouw sawah voor aanplant van suikerriet beschikt, dan mist de Javaansche landbouwer steeds 150.000 bouw grond.

Zulks is geen geringe schade voor den kleinen man.

Wel is waar wordt de sawah verhuurd aan de administratie van de suikerfabriek en ontvangt de Javaan dus geldelijke vergoeding, wegens het gemis der gronden, doch, aangezien deze gedurende 1½ jaar met suikerriet worden beplant, daalt na elke periode van 1½ jaar de productie en vermindert de grond belangrijk in waarde.

Want de sawahs die voor de suikercultuur zijn benut, kunnen, tengevolge van de ondergane bewerking geen rijst van goede kwaliteit meer opleveren.

Dat is dan ook de reden waarom de Javaan ongaarne zijne sawahs aan de administratie van een suikerfabriek verhuurt.

Deze laatste heeft echter de gronden dringend nodig en is dus wel verplicht te blijven aandringen bij de machthebbers en hunne hulp in te roepen.

Staat de administratie op goeden voet met 't dorpsbestuur, dan wordt het beoogde doel ook wel bereikt, en zijn de verlangde gronden spoedig ter beschikking. Doch zulks geschiedt dikwijls na veel wrijving en schipperen tusschen de inlandsche hoofden en bevolking en dan nog gewoonlijk onder de belofte, dat de administratie der fabriek de belasting van den kleinen man zal voldoen.

Het dorpsbestuur ontvangt voor zijne bemoeiingen bij welslagen f7.50 of f5.— per bouw, welk bedrag hetzij geheel, hetzij ten deele ter beschikking van de bevolking wordt gesteld.

De bevolking, die de gronden liever niet verhuurt, is dus steeds in eene moeilijke conditie, ten opzichte van het dorpsbestuur, dat de fabriek-administratie gaarne wil steunen. En dit is te lastiger, omdat die bevolking, als zij niet medegaat met de wenschen van de over haar gestelde autoriteit, door de hoofden op alle mogelijke onwettige en deloyale wijzen wordt gekweld.

De Regeering heeft tot plicht nuttige bedrijven te steunen en het is dus verklaarbaar dat men telkens in de Nieuwsbladen leest van door Haar toegekende vergunningen suikerfabrieken op te richten.

Doch zij moet zich niet inbeelden, dat door die vergunningen de belangen van den Javaan worden behartigd.

Voor den kapitalist-geldschieder en voor de Regeering zijn aan de oprichting van zulk een suikerfabriek belangrijke geldelijke voordeelen verbonden, voor deze laatste in den vorm van pachten, belastingen, indirecte voordeelen, enz., terwijl bovendien nog de aanslag van den Javaan in de belastingen kan worden en ook wordt verhoogd.

Deze laatste zout men eerder ten deze kunnen vergelijken met het uitgeperste suikerriet, waarvan de stengel nog bestemd is tot brandhout voor den oven.

En toch men houdt wel van den Javaan, niet zoo zeer uit sympathie voor den persoon, dan wel om hem, als een gestroopte paling, het vel over de de ooren te halen.

Evenals het uitgeperste suikerriet niet groeien wil, omdat alle sappen daaraan zijn onttrokken, evenmin kan de Javaan onder de omstandigheden, zooals die beschreven zijn, leven en wanneer de redende hand hem dan ook niet wordt toegestoken, loopt hij gevaar in de grootte levenszee te verdrinken. Zelfs schijnt dat gevaar aanstaande.

Wat mag toch wel de reden zijn, dat de Regeering zoo werkeloos blijft om het moeilijke bestaan van den zwakken kleinen man te verlichten, vraagt de schrijver.

Het is gemakkelijk 'n beginnend vuur te dooven, doch welk een omvang kan dat vuur niet aannemen, wanneer dit op zijn beloop wordt gelaten en men de oogen sluit?

En zelfs al wil men den brand blusschen, dan kan de wind het vuur toch wederom aanwakkeren, en nieuw gevaar aanbrengen.

Hiermede wordt bedoeld te wijzen op de woekerwinsten, die door woekeraars van het volk worden genomen en die, gevoegd bij de bestaande gebrekkige toestanden bij de suikercultuur, moeten leiden tot hongersnood.

Men leze, zegt schrijver, toch de dagelijksche berichten in de Nieuwsbladen, waaruit men kan ver-

The Berlitz School,

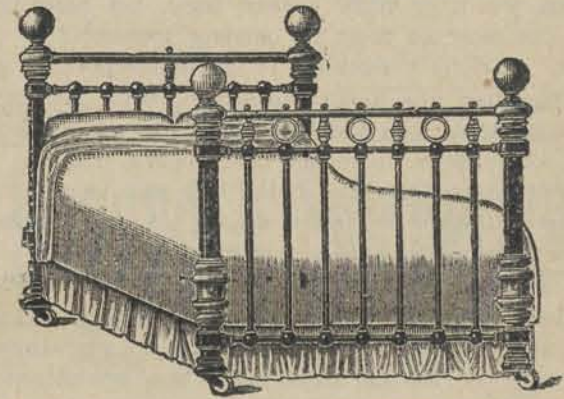
welbekend bij allen die met verloop in Nederland vertoeven.
Noordeinde 58a. - Telef. 2234.

TALEN Duitsch - Engelsch - Fransch,
Italiaansch - Spaansch - Russisch - Hollandsch, enz, enz. -

door leeraren, uit de desbetreffende landen, die eene zuivere uitspraak, vrij van dialect, bezitten.
Conversatie - Vertalingen - Literatuur.

Th. A. A. SIMONIS

34 GROENMARKT — OVER DE — PRINSESTRAAT.
TELEFOON No. 2535 □ DEN HAAG

Specialiteit in BEDDEN.

— GROOTE KEUZE —
van af het beste tot het eenvoudigste.
MAGAZIJN GESLOTEN VAN HALF EEN TOT TWEE UUR.

Voor een of twee Meisjes boven acht jaar bestaat gelegenheid tot opname in beschaafde familie te Den Haag.

Aanvragen van conditiën franco per brief bij den Heer J. RIJSER, Van Swietenstraat, Den Haag.

HEINEKEN'S

Glazenwasscherij

STOOM JALOEZIEËN- en
ROLLUIKENFABRIEK. :-

Fabriek v. Geschilderde GORDIJNEN

in meer dan 500 dessins. □ □ □

„Klenus” Stofzuig machine.

:- HOF- EN RIJKSLEVERANCIERS. :-

□ 'S-GRAVENHAGE. □

:- KETTINGSTRAAT No. 6. :-

TELEFOON 2478.

Breng een BEZOEK aan

BOEATAN

Heulstraat 19, Den Haag.

nemen, dat, zoowel in Oost- als in West-Java, de rust telkens wordt verstoord door dieven die in het geheel niets geven om de bevelen en om de maatregelen, die door de politie worden genomen.

Men zoekt de oorzaak daarvan in den hongersnood van den kleinen man op Java.

Er is tegenwoordig veel slecht volk op Java, niet uit aanleg, maar omdat de buik niet is gevuld. Men steekt de huizen in brand tengevolge van een gemoedstoestand van drift en zelfs gevoede ingezetenen doen daaraan mede en verzinnen allerhande list en lagen wanneer de hongersnood begint te kwellen.

Het is vreemd, dat de Regeering niet begrijpt dat het voor den kleinen man niet aangaat zich éénmaal in de 3 maal 24 uur te voeden.

De cholera teistert thans Java en eischt vele inlandsche offers.

Het bestuur neemt alle mogelijke maatregelen om de ziekte te bestrijden en verspreiding te voorkomen en de bevolking is daar dankbaar voor, maar waarom wordt er niets gedaan tegen het hongergevaar, dat meer en meer in omvang toeneemt?

Naar schrijver's meening is dit hongergevaar gevaarlijker dan alle ziekten te samen, want deze laatste zijn steeds van tijdelijken aard, terwijl de hongersnood voortdurende duizenden slachtoffers maakt.

Wordt de reddende hand dan ook niet toegestoken dan zal het einde de lasten dragen en de bestaande volksontevredenheid steeds toenemen.

Nu kan de administratie van de suikerfabriek, door langen tijd geld te verschaffen, tijdelijk wel zekere moeilijkheden voor de bevolking ondervangen, maar toch, de Javaan blijft gelijk aan het uitgeperste suikerriet en een slachtoffer van den woekeraar.

Niettemin hangt de voorspoed van Java af van het welzijn van den kleinen man en niet van den grooten heer.

Schrijver heeft natuurlijk ook wel eens gehoord van de Welvaartcommissie en vraagt of deze dan niet op de hoogte was van hetgeen er bij den kleinen man op Java omging en of zij nuttig werkzaam is geweest.

Doet men te dien aanzien onderzoek bij de inlandsche hoofden, dan komt men niet veel verder, doch, zooals de schrijver zegt, zal het zeker destijds niet hebben ontbroken aan eigenaardige voorstellingen van zaken, waarmede zand in de oogen der commissie werd gestrooid.

Natuurlijk was tijdens het onderzoek alles in orde en de kleine man overal gelukkig.

Voor het geval de Regeering zich mocht willen overtuigen en bevestiging zou willen zoeken van hetgeen hier werd medegedeeld, zoo onderzoekte zij de gouvernementspandhuizen en dan zal zij kunnen waarnemen, hoe bij tientallen tegelijk de inlanders hun goed verpanden met het werkelijke doel om daarvoor voedsel te koopen.

WAT DE CHINEES VERTELT.

De Chinese Opera in Nederlandsch-Indië.

Zooals bekend is, bestaat er op de Pasar-baroe te Batavia een Chinese Opera, welke door de aldaar wonende vermogende Chinese handelaren is opgericht.

Het doel, hetwelk men met die instelling beoogde was niet winstbejag, doch onbaatzuchtige belangstelling in de Chinese school op Pasar-baroe.

De eerste voorstelling was, ook in verband met dat loffelijk streven, druk bezocht en leverde het gunstige geldelijke resultaat op, dat de onkosten van gemelde school gedurende verscheidene jaren konden worden bestreden.

Gaven de Chinezen op die wijze blijk van oprechte belangstelling in de intellectuele ontwikkeling van de schoolgaande jeugd op Pasar-baroe, deze waardeert het zeer dat zij, als afleiding, van die Operavoorstellingen gebruik mag maken, terwijl zij blijft vertrouwen, dat geen winstbejag voor de vroegere onbaatzuchtigheid plaats zal maken.

Thans hebben een dertigtal Chinese handelaren te Buitenzorg zich verenigd met het doel aldaar Chinese Operavoorstellingen te doen geven op de wijze zooals te Batavia plaats heeft en waarvan de opbrengst moet strekken voor de Chinese school te Buitenzorg.

Men rekent er op dat, evenals te Batavia geschiedt, de prijzen der plaatsen op alle rangen dezelfde zullen zijn en dat er dan wel zooveel zal binnen komen, dat het te kort op de begroting van het Chinese jaar 2461 (plm. f1500) van de Tjong Hoa Hwe Kwan Vereeniging te Buitenzorg zal kunnen worden gedekt.

De stukken, welke men denkt op te voeren, zijn nog niet bekend, maar men hoopt dat de voor te brengen onderwerpen den toeschouwers genoeg en tevredenheid zullen schenken en dat goede voorbeelden van deugd en plichtsbetrachting zullen worden ten toon gespreid.

Een Middelbaar-Chineesche school te Buitenzorg. — Blijkens mededeeling in de Ho Po van 27 April '10 no. 365 van den ten Secretaris van de Tjong Hoa Hwe Kwan Vereeniging te Buitenzorg, met name Tjie Tjin Hoan, is aldaar een Chinese school voor Middelbaar onderwijs opgericht.

Alle Chinese scholen van de Tjong Hoa Hwe Kwan Vereeniging in Ned-Indië waren tot heden lagere scholen, waar het hoogst noodige en eenvoudige aan de kinderen werd geleerd.

Zij, die de hoogere studies wenschen te volgen, vertrekken daarvoor naar Nanking (Groot-China).

De afdeeling te Buitenzorg van gemelde vereeniging beschikt thans over een leeraar, die van de hoogere scholen in Groot-China en Japan afkomstig is en op de te Buitenzorg geopende Middelbare school het op de Middelbare scholen gebruikelijke leerplan zal volgen, zóódanig dat de leerlingen van de Buitenzorgsche school afkomstig, berekend zijn voor de betrekking van hulponderwijzer op de lagere scholen der vereeniging.

De school is berekend voor 40 leerlingen, die van de lagere school afkomstig moeten zijn en die voor een nieuwen leeraar, met name Oeij Seng Tok, een examen zullen afleggen.

Op dit oogenblik zijn er slechts 20 leerlingen, zoodat er nog voor een gelijk aantal plaats is.

Terwijl de Secretaris Tjie Tjin Hoan daarvan in de Ho Po kennis geeft, hoopt hij tevens, dat de Chinese ouders in het medegedeelde aanleiding zullen vinden van de gelegenheid tot plaatsing gebruik te maken en hem daarvan kennis te geven.

Inzake het schoolgeld en kostgeld te Buitenzorg, kunnen schikkingen worden getroffen.

Een opgeworpen denkbeeld tot het houden van een godsdienstig Congres door de Chinezen in Ned-Indië. De vijf eigenschappen der Chinezen, welke hunne intellectuele en oeconomische ontwikkeling in den weg staan, zijn:

1. Verslaafd aan het hazardspel;
2. Behoeft aan galante avonturen;
3. Verslaafd aan het gebruik van opium;
4. Verslaafd aan het gebruik van arak;
5. Gebrek aan godsdienstig leven.

Deze eigenschappen spruiten voort uit een slecht gemoed.

Wanneer dat gemoed onrein is, is men niet in staat goed en kwaad te onderscheiden, evenmin kan men beoordeelen of het voedsel smakelijk is of niet, terwijl men noch kan waarnemen hetgeen werkelijk schoon is, noch kan hooren de stem, die welluidend klinkt.

Welke pogingen ook in 't werk gesteld zullen worden den Chinezen het noodige intellect bij te brengen, hunne toestanden te verbeteren en hen te doen eerbiedigen door andere nationaliteiten, zolang die intens gebrekkige eigenschappen, welke zooveel werden genoemd, niet zijn opgeruimd, zal er van de Jong-Chineesche beweging in Indië weinig terecht komen.

Waren de Chinezen van den tegenwoordigen tijd nog maar godsdienstig, veel zou ten deze ten goede kunnen worden veranderd, maar waar is hun godsdienst, vraagt Oeij Siau Tjong van Tegal in de Tjong Hoa Wi Sien Po van 19 April '10 no. 225?

Het jonge geslacht weet feitelijk niets van den Chinese godsdienst af en aan het opzenden van gebeden wordt in het geheel niets gedaan, omdat men te dom is de strekking daarvan te begrijpen.

In dat opzicht staan de Chinezen niet alleen ten achteren bij de Christenen, maar ook bij de Mohammedanen, waarvan zooveel wemelijken de missie bezoeken.

Naar de meening van den schrijver is het hoogst noodzakelijk dat deze noodlottige en voor de Chinezen beschamende toestand onder de oogen wordt gezien en dat er naar gestreefd wordt de vroegere Chinese godsdienst in eere te herstellen.

Die taak ligt op den weg van Jong-China en zou, zijns inziens, kunnen geschieden door het bijeenroepen van een Chineesch Congres, waarop die aan gelegenheid zou kunnen worden voorgebracht en behandeld.

De plaats van samenkomst waarvoor Soerabaja, naar 's schrijvers meening, zich het best eigent, zou in de Nieuwsbladen kunnen worden bekend gemaakt en de regeling van het Congres aan een bestuur moeten worden overgelaten, zoo noodig, bijgestaan door steun van elders.

De Tjong Hoa Hwe Kwan vereeniging zou zich op het Congres kunnen doen vertegenwoordigen en op die wijze zekere samenwerking kunnen worden verkregen.

Te Soerabaja zou de daar bestaande godsdienstige vereeniging ten deze zeker goede diensten kunnen en willen bewijzen.

Van Vreemde Koloniën.

Tegen de opruiers in Engelsch-Indië.

De Englishman was in staat mededeeling te doen van geschriften, waaruit blijkt, hoe de regeering zich voorstelt, dat de ambtenaren zich behooren te gedragen tegenover de opruiers in Engelsch-Indië.

De regeering begon met voorop te stellen, dat de geest van ontevredenheid zich, behoudens enkele uitzonderingen, bepaalt tot den geleterden middenstand en niet gegrond is op eenige materiële grieven.

Er is een partij, klein in getale, maar met grooten invloed en beziëld met een sterke overtuiging, die gekant is tegen het voortbestaan van de Engelsche heerschappij. De eene helft dezer partij tracht haar doel te bereiken door een lijdelijke tegenstand en voortdurende aanvallen op het bestuur door middel van de pers en van redevoeringen op meetings. De tot deze helft behooren, zijn niet de lieden, die zelden tot het geweld hun toevlucht zullen nemen, maar zij stammen met hun landgenooten in, die dat wel doen, en zullen hunne medewerking weigeren om zulke misdadige uitingen te onderdrukken. De andere helft der partij wordt gevormd door lieden die bij het woord ook de daad zullen voegen. Zulke lieden van de daad treft men vooral in Bengalen, Oost-Bengalen en Bombay aan, terwijl zij ook reeds in de Centrale Provinciën, Besak, Pendjab en sommige inlandsche staten werkzaam zijn. In de Vereenigde Provinciën en Madras maakt zij slechts weinig propaganda, maar ook daar wordt de noodige zorg ten aanzien van sommige plaatsen vereischt. Wat Barmah en de Noordwest-grens betreft, was bij het bestuur niet bekend, dat de beweging daar ingang had gevonden.

De meereendeels jeugdige terroristen vormen vereenigingen, waarvan het echter niet mogelijk is te zeggen, of deze onder eenige centrale controle staan, hoezeer er wel aanwijzingen bestaan voor het bestaan van zulk een band. Ook zij die niet tot de lieden van de daad behooren, werken dezen in de hand door het zaad van ontevredenheid te strooien, en er bestaat ook eenige grond voor de meening, dat de ware leiders der partij van het geweld zich schuil houden onder den mantel van meer gematigde denkbeelden.

In de tot de ambtenaren gerichte circulaire wordt er dan op gewezen, dat hun plicht verder reikt dan de vervulling hunner dagelijkse taak. Daar de verbreiding der ontevredenheid hoofdzakelijk aan onwetendheid en misleiding door enkele fanatieke agitators moet worden toegeschreven, zal het hun taak wezen te trachten de verkeerde voorstellingen betreffende den aard en de resultaten van het Britsch gezag weg te nemen. Hiertoe zal er op worden toegezien, dat het onderwijs aan goede handen is toe te vertrouwen, zoodat niet als zooveel gebeurt, de lessen uit de geschiedenis van het Westen getrokken verkeerdelijk worden toegepast op de bestaande toestanden in Indië en wat voor Zwitserland of Italië goed moge zijn, ook voor Indië deugdelijk wordt geacht. Inzonderheid meent het bestuur dat het geloof aan de drainagetheorie veel kwaad heeft gedaan, zoodat het iederen ambtenaar past, de onjuistheid der stellingen, waarop die theorie berust, aan te toonen.

Op de districts-ambtenaren rust in deze de hoofdtaak. Zij zullen echter voor oogen moeten houden, dat het bestuur liever voorkomen wil dan straffen. De leiders der bewegingen moet het verkeerde hunner handelwijze worden voorgehouden, als ook nunt die zich door opruiging op een dwaalspoor lieten brengen.

In het bijzonder zullen de ambtenaren er op moeten letten, geen aanleiding te geven tot klachten van onbeveiligdheid jegens Indische notabelen. De gouverneur generaal meent, dat waar daartoe reden bestaat, zulks veeleer aan misverstand en onwetendheid moet worden toegeschreven, dan aan geweld en ruwheid. Het zal daarom wellicht noodig zijn eenvoudige instructies vast te stellen betreffende 't ontvangen en toespreken van Indische notabelen, alsook van de wijze waarop een gesprek met dezen behoort te worden afgebroken.

Met betrekking op de moeilijkheid om in politieke zaken getuigenbewijs te erlangen, wordt aanbevolen de notabelen in elk district in het vertrouwen te nemen. Mocht echter de toestand voortduren, dat er zich getuigen laten vinden om te zeggen, wat zij weten, dan zal daarvan het onvermijdelijk gevolg zijn dat een krasse wijziging wordt gebracht in de rechtspleging, en het beginsel dat een veroordeeling slechts mag worden uitgesproken na het geleverd bewijs van schuld wordt losgelaten. Zij die verantwoordelijk zijn voor de handhaving van orde en wet zullen

dan genoodzaakt wezen recht te spreken op verdenking.

Nadat nog in de circulaire van den gouverneur-generaal er op gewezen is, dat ook dient te worden gelet op geldinzamelingen, ten behoeve van zoogenaamd onschuldige doeleinden, en op het misbruik dat dikwerf gemaakt wordt van godsdienstige feesten en bijeenkomsten, wordt de vraag besproken, hoe te handelen tegenover ambtenaren, wier trouw niet boven verdenking staat.

Zulke ambtenaren zullen moeten worden gewaar-schuwd, dat zij onverbiddeijk zullen worden ontslagen, indien zij zich niet beter gedragen. Aan alle ambtenaren zal daarbij moeten worden voorgehouden, dat hunne verantwoordelijkheid zich niet bepaalt tot hunne eigen gedragingen maar zich ook uitstrekt tot die van hunne zonen of betrekkingen, over wie zij gezag uitoefenen. Indien een vader of voogd, die eene openbare betrekking bekleedt, niet zijn best heeft gedaan om de oproerige stemming van zijn zoon of pupil tegen te gaan of indien zijn pogingen hiertoe falen de verantwoordelijke autoriteiten niet op de hoogte stelt van den geest van zoon of pupil, zal hij zwaar gestraft worden.

De rechtspositie der ambtenaren in Belgisch Congo.

Deze aangelegenheid is onlangs bij koninklijk besluit geregeld, volgens hetwelk de gouverneur-generaal, de vice-gouverneur-generaal, inspecteurs van den staat, commissarissen-generaal, districts-commissarissen, zónchefs, de secretaris-generaal, de directeurs-generaal, de directeurs, officieren der openbare macht, de chef van den geneeskundigen dienst, de geneeskundige inspecteurs, de hoofdingenieur, de hydrographische ingenieur, de bewaarder der grondrechten, de hoofd-controleurs en de controleurs der posterijen door den Koning worden benoemd en ontslagen.

De andere ambtenaren en beambten worden door den minister van koloniën benoemd en ontslagen.

Alvorens in functie te treden leggen de ambtenaren den volgenden eed af in handen van den minister of zijn gedelegeerde: „Ik zweer trouw aan den Koning en gehoorzaamheid aan de wetten van Belgisch-Congo.

De ambtenaren en beambten worden benoemd voor een tijd van tien jaren, ongerekend den tijd met verlof of op nonactiviteit doorgebracht.

Na afloop van die tien jaren kunnen de ambtenaren of beambten, op hun verzoek, worden gemachtigd in dienst te blijven voor een bij ministriële beschikking te bepalen duur. Deze machtiging kan telkens worden hernieuwd.

Voor de waarneming van eenige betrekking worden de ambtenaren aangewezen door den gouverneur-generaal, die ook bij wijze van tijdelijken maatregel wijziging kan brengen in de bevoegdheden der ambtenaren en beambten.

Om voor bevordering in aanmerking te komen, moet men minstens een jaar in actieven dienst hebben doorgebracht in den vorigen rang. De bevordering geschiedt, minstens voor de helft der plaatsen, volgens anciënniteit.

Na twee jaren in actieven dienst te hebben doorgebracht, kan de ambtenaar of beambte verhoogingen van traktement bekomen. Elke verhooging gaat het een-tiende van het normale traktement niet te boven en in geen geval mag het totaal der verhoogingen het vijfde deel van het traktement overschrijden. De kolonie zorgt kosteloos voor huisvesting, geneeskundige zorg en geneesmiddelen. Zij neemt ook de kosten voor hare rekening van het vervoer naar en van den Congo bij gewone verloven en bij het stellen op nonactiviteit, uithoofde van reorganisatie van den dienst of opheffing van eenige betrekking.

Een verlof van zes maanden wordt telkens na 2 jaren actieven dienst verleend. Maar, in het belang van den dienst of uithoofde van gezondheidsredenen kan het verlof eerder verleend en de duur verlengd worden.

Het tarief der verlofstraktementen wordt door den minister vastgesteld. Zij mogen echter het één-derde van het activiteits-traktement, de vergoeding voor huishuur niet inbegrepen, niet te boven gaan, terwijl het minimum is gesteld op het één-vierde van bedoeld traktement.

Zij die den dienst verlaten of met verlof vertrekken, moeten hunne functiën blijven vervullen tot dat het verlof kan is toegekend of het gevraagde ontslag hun is verleend. Wie zich niet op den door den minister bepaalden datum inscheept, of weigert zijn functiën weder op te vatten, wordt beschouwd als te zijn ontslagen.

Wie ongeschikt geworden is voor den dienst wordt van zijn functiën ontheven.

Men kan op nonactiviteit gesteld worden wegens reorganisatie van den dienst of opheffing van eenige betrekking, in het belang van den dienst; op verzoek om persoonlijke redenen; of bij wijze van dis-

ciplinair maatregel. Het nonactiviteitstraktement mag niet meer dan een derde en niet minder dan een vierde van het normale traktement bedragen.

Behalve voor de officieren en ondergeschikten der openbare macht, die aan bijzondere bepalingen zijn onderworpen, zijn de disciplinaire straffen voor ambtenaren en beambten de volgende: een schriftelijke ontevredenheidsbetuiging; inhouding van hoogstens een halve maand traktement; schorsing voor den tijd van een maand, waarbij het traktement tot de helft wordt teruggebracht; het stellen op nonactiviteit en het ontslag. Van de opgelegde straffen wordt aantekening gehouden op den staat van dienst.

De gouverneur-generaal en de minister kunnen, wanneer het stellen op nonactiviteit bijwijze van straf plaats heeft, den ambtenaar of beambte gelasten binnen een bepaalden termijn de kolonie te verlaten.

Afgescheiden van de reeds bij de wet van 28 October 1908 aangewezen onverenigbaarheid van de betrekking van ambtenaar of beambte met zekere handelingen, is het dezen verboden rechtstreeksch of middellijk handel te drijven of deel te nemen aan de leiding of het bestuur van handels- en industriële ondernemingen; eenig door verkiezing te vervullen openbaar mandaat aan te nemen; van al wat hun omtrent de zaken der kolonie of van particulieren bekend is geworden bij de vervulling hunner functiën iets aan anderen, die aan het bestuur vreemd zijn, mede te deelen of openbaar te maken.

De ambtenaren of beambten zijn gehouden van elke ontdekking op het gebied van mijnbouw of enig ander gebied kennis te geven aan hun onmiddellijken chef, met bijvoeging eventueel van alle inlichtingen en monsters, die zij zich hebben weten te verschaffen.

Oost- en West-Indisch Literatuur-overzicht.

Een prachtwerk met een liefdadig doel.

Ten bate van het Smeroe-fonds is door Mr. G. Vissering een boek uitgegeven, in folio formaat en met tal van keurige foto's versierd, getiteld „Geweldige natuurkrachten”, dat ten volle den naam „prachtwerk” verdient.

Het bevat eene beschrijving van den Kloet (in het Javaansch „schoonveger”, omdat de Kloet telkens weder na een aantal jaren zijne flanken heeft „schoongeveegd” van menschen, dieren, planten en alles wat zich op hem genesteld had) en van den Smeroe, welke beide vulkanen in den laatsten tijd zoozeer van zich lieten spreken.

Ten einde een idee te geven van den inhoud van het werk, laten we hier volgen een gedeelte der Inleiding van Mr. Vissering.

Na een bezoek aan Bali en Lombok, stapte de schr. te Banjoewangi weder op Java's wal, nam zijn weg over het Idjenplateau, bracht o.a. een bezoek aan Djati-Roto, alwaar de in den opzet grootste suikerfabriek van Java aan het malen was, een reuzenonderneming van durf en doorzettingskracht, waar suikervelden zijn aangelegd op gronden, welke voor twee jaren nog geen grond waren, doch slechts ondoordringbaar oerwoud en moeras, waarin men tot over het midden in modder, lianen en water wegzakte.

„Deze kaleidoscoop zou echter besloten worden door natuurafereelen en natuurwonderen, zooals ik ze nog nimmer in dien omvang had gezien en mij niet had kunnen denken; wonderen van verschrikking van de geweldigste natuurkrachten, welke de wereld oplevert.

Die oorden der verschrikking waren de Zuid-Oost helling van den Smeroe, en de Zuid-West helling van den Kloet.

Gewend als wij, kinderen van het polderland en van de zee, zijn aan hevige stormen en aan de kracht van het opgezweepte water, kunnen wij ons toch geen flauw begrip vormen van de reuzenkrachten, welke in dit deel van Java somwijlen hunne woede toonen; hoe hier in één etmaal meer dan half zoo-veel water valt als in Nederland in een geheel jaar, en hoe o.a. de rusteloze Smeroe telkens weder lawines van zand, modder, steenen, boomen, enz. doet ontstaan van zulk een omvang, als geen sneeuwlawine bij heugenis heeft verkregen.

Het toeval heeft gewild, dat ik nog geen veertien dagen vóór de ramp in het Loemadjangsch deze streek doortrok; ik heb toen reeds, onbewust van het komende ongeluk, zulk een indruk van beklemdeheid gekregen, dat ik in brieven en gesprekken daar aan lucht moest geven, en een gevoel van verlichting ondervond, toen ik weder op veiliger terrein was aangekomen. Onder dien indruk heb ik mede de ramp voorspeld, die nog geen halve maand later zoo velen zou treffen.

Geen wonder derhalve dat ik geheel medeleefde in de kort daarop gevolgde catastrophe en ik van

TELEPHOON No. 9540y.

ATELIER D'ART

PORTRAITS EN PEINTURE E1
EN SCULPTURE (BAS RELIEFS)

SPECIALITÉ EN AQUARELLES ET PASTELS
TRAVAUX D'ART FINS

FRANS W. A. TEUNISSEN

MAISON DE PREMIER ORDRE

LA HAYE

SMIDSWATER 21A

W. P. de Bock

Piet Heinstraat 71-73, hoek Barentszstraat

TELEF. 1769.

PETROLEUMKACHELS.

Goosen & Swagerman.

DEN HAAG, Boekhorststr. 149.

DEN BOSCH, Vughterstr. 17.

VLEUGELS, PIANO'S, INGEBOUWDE PIANO'S ORGELS.

VERHUUR-

PIANO'S van f5.— p.m. of f50.— p.j. af.

VLEUGELS van f8.— p.m. of f80.— p.j. af.

SPECIALE INRICHTING VOOR HET GEREEDMAKEN VOOR DE TROPEN.

Eene Weduwe van een HOOFDONDERWIJZER uit Indië met volwassene dochters en wonende te Utrecht, wenscht één of meer kinderen uit Indië ter verzorging in huis te nemen. Goede referentiën staan ten dienste. Informaties in te winnen HEULSTRAAT 17, 's-Gravenhage.

PIERRE SCHREINER

- ZOUTMANSTRAAT 18-20-22 -

TELEFOON 1864 - DEN HAAG

-:- AMEUBLEMENTEN. -:-

Elastieken Kousen uit Europa's 1e fabriek, volgens verklaring der gebruikers, het langst van alle soorten elastisch blijvend, per paar f3.75, vanaf no. 9 f4.25. Hospitaaldoek 1e kw. f1.75 p. meter. Thermogènewatten f0.65. Koorts-thermometers met controlebewijs f0.60, Breukbanden dubbel f2.25, enkel f1.25. - Houtwolmatrassen f2.25, Luchtkussens en Ondersteken in huur à f1.— p. maand. „DE GEDE”, Witte de Withstraat 20. Telefoon 6033.

TECHNISCH HANDELSBUREAU

E. CHAULAN

TELEPHOON 6216.

TELEPHOON 6216.

2e Sweelinckstraat 73 - 's-Gravenhage.

De nieuwste onderdelen en accessoires voor
AUTOMOBIELEN.

Vertegenwoordiger voor Auto-Omnia, Parijs.

harte medewerke tot het in het leven roepen van de Loemadjang-Commissie. Toen dan ook deze Commissie mede aandrong op een onderzoek naar de oorzaken en de gevolgen van de ramp, kwam ik er van zelf toe om bovendien de geschiedenis van die streek in den laatsten tijd na te sporen. Zoo heb ik, hetgeen ik reeds in druk vermeld vond en hetgeen ik persoonlijk ter plaatse kon vernemen, en verder met eigen oogen aanschouwde, in verband, gebracht met hetgeen nu achterna over de ramp is gerapporteerd geworden, en was het mij mogelijk in een aaneengeschaald relaas een vrij duidelijk beeld van den toestand vóór en na de catastrofe te verkrijgen.

De Kloet zou men tot op zekere hoogte een pentagon van den Smeroe kunnen noemen, althans in de uitwerking zijner lahars. Reeds lang had de Kloet eene bijzondere aantrekkingskracht op mij uitgeoefend, en met beide handen greep ik daarom eene uitnodiging aan om den tocht naar den Kloet te maken. Zoo voerde mijn weg zuidelijk langs den Smeroe door de streken, die 30 jaar geleden meereijds nog ontoegankelijke wildnissen waren via Malang en het heerlijke koele Poedjon, om het trotsche Kawigebergte heen naar Wlingi, om vandaar uit de bestijging van den Kloet te ondernemen. Aangezien ook diens geschiedenis, zelfs van den laatsten tijd, zoo buitengewoon belangwekkend is, doch deze bergwegens de bezwaren en de kosten daaraan verbonden, slechts zelden wordt beklommen, heb ik den toestand, waarin ik hem heb bevonden, en mijne verdere indrukken van dezen geweldigen berg, in aansluiting van het relaas over het Zuid-Oostelijk Smeroegebied, eveneens op schrift gebracht, en daarbij gevoegd, hetgeen ik van verscheidene ooggetuigen over zijne uitbarstingen en zijnen aard vernam; een en ander heb ik insgelijks vergeleken en aangevuld met hetgeen verschillende onderzoekers en vorige beklimmers reeds in boeken en tijdschriften over dezen berg hadden vermeld, en hetgeen zij nog uit hun herinneringen konden opdiepen, en heb ik ook dat te zamen verwerkt tot een beknopt overzicht van hetgeen in de laatste 100 jaren over dezen schrikverwekkenden krater is geboekstaafd of verklaard.

Mr. V. hoopt, dat zijn boek de oogen van nog meerderen, vooral in Negerland, zal openen en daardoor in hoogere mate een gevoel van bewondering voor die geweldige natuurkrachten en de welhaast onvergelykbaar grootsche natuurafereelen, van belangstelling in den moed en den ondernemingsgeest van onze landgenooten, die hier hunnen pioniersarbeid verrichten; maar ook van medeleven met degenen, die bij voortdoring leven onder eene bedreiging van soortgelijke rampen, en van deernis met de velen, die reeds als slachtoffer daardoor getroffen zijn.

De Indische Mercur.

Inhoud van No. 27: Levensbericht van Dr. Karel Wessel van Gorkom (met portret en afbeeldingen), door Dr. H. F. Jonkman. — Bericht omtrent de Gouvernements Kina-onderneming over het eerste kwartaal 1910. — Het ontwerp van wet op de Naamlooze Vennootschappen. — Kultuurberichten (Rijst-invoer in Midden-Java. — Geen uitbreiding der bacoenkultuur in Suriname. — Balata-industrie in Suriname, enz.). — Kleine mededeelingen (Bureau voor handel- en reisverkeer te Batavia. — Spoorwegen op Java en Sumatra, enz.). — Financiële berichten en verslagen; zoomede de overige wekelijksche rubrieken. —

Een en ander over irrigatie.

Vier voordrachten aan de Ned-Indische bestuurs-academie, door P. Grinvis Plaat ('s-Gravenhage, Swart en Zoon).

De schrijver geeft in dit werk een overzicht van het nut van bevoelingen, de verschillende methoden en wijdt ook een hoofdstuk aan de rijkskultuur in Indië en Italië, waarbij de irrigatie zulk een groote rol speelt.

Ten slotte den inhoud van eenige periodieken.

Weekblad voor Indië, No. 7. Bij het Junghuhn-gedenkboek, door A. J. Koens. — Koloniën en Wetenschap, door R. B. — Naar 't sneeuwgebergte (slot). — De paupers, Roman uit de Indo-Europeesche samenleving, door Victor Ido (verv.).

Vereeniging Moederland en Koloniën. 10e jaar 1910. Programma voor de Nederlandsche Koloniën in Amerika; met voorwoord en toelichting van het Bestuur der Vereeniging.

Ceres. 1910. No. 6. Trekvee, Gebruik en misbruik door suikerondernemingen op Java.

Cultura. Juli 1910. Uit de Indische landbouwpraktijk (vervolg), door H. van Warmelo, met eenige bemerkingen, door T. E.

Mededeelingen van het Ned. Zendinggenootschap. Java-zending. Verslag omtrent de zendingswerkkring te Ségaran, Madja-

Warna, Kediri en Swaroe over 1909. — Berichten aangaande den voortgang der Evangelisatie, enz. in de Minahassa gedurende het jaar 1909. — Staten der gemeenten en scholen in Bolaang Mongondow, Kasigontjoe, Napoe, Koekoe, Sibolangit en Kabandjahe, op ult. 1909.

Onze Eeuw. Juli 1910. Het hoogland van den Idjen, door (Mej.) C. M. Vissering.

Vervolg opgave van bladen en tijdschriften welke nieuw ter lezing zijn gelegd in de Leeszaal, Laan v. Meerdervoort 195, Den Haag, die dagelijks, Zon- en feestdagen uitgezonderd, geopend is van 10 uur vóór- tot 6 uur namiddags.

De Javabode t/m. 15 Juni '10;

De Sumatrapost, Idem;

Het Soer. Handelsblad, Idem;

Het Ned.-Ind. Effectenblad no. 23;

De Ind. Mercur no. 28 en Extra-No. 11 Juli;

Handelsberichten v-h. Min. van Landbouw no. 173.

Bandera Wolanda no. 56;

Vereen. Moederland en Koloniën no. III Programmā voor de Ned. koloniën in Amerika met voorwoord v/h Bestuur der Vereeniging.

Multatuli's afschuw van logen en onrecht, de man van Lebak en de strijdkreet van den Max Havelaar (een nabetrachting), door Jhr. W. H. W. de Kock.

Verslag over 1909 der Noord- en Zuid-Holl. Reddingmaatschappij.

Leestafel HEULSTRAAT 17.

Opgave van dagbladen en tijdschriften, ter lezing liggend in de leeszaal van het Hoofdbestuur van „Oost en West”, Heulstraat No. 17, den Haag, welke dagelijks, Zon- en feestdagen uitgezonderd, geopend is van af 's morgens 9 uur tot 6 uur 's namiddags.

Museum voor Land- en Volkenkunde, verslag van het jaar 1909.

Inlandsche landraadvoorzitters en Inl. bestuursambtenaren door F. Fokkens.

Acht dagen in de Padangsche bovenlanden door L. C. Westenenk.

Inl. ambtenaren ter Sumatra's Westkust no. 1. Tijdschrift Minankabau Vereeniging.

12e jaarverslag van den nationalen bond voor vreemdelingenverkeer in Nederland.

De Planter, Onze West, Sumatrapost, Sumatrabode, Javabode, Bataviaasch Nieuwsblad, De Padanger, De Sumatra Courant, De Surinamer Courant, Soerabaiasch Handelsblad, Nieuwe Soer. Crt., Deli Courant, Preangerbode, Javasche Courant, De Locomotief, 20 diverse Maleische bladen en tijdschriften.

Verscheidene periodieken, waaronder:

Hou en trou, Vrede door recht, De Stem van Indië, Tijdschrift voor economische geographie, Indologenblad, De Banier, Neerlandia, Jong Indië, De Boodschapper, Revue économique, Indische gids, Weekblad voor handeldrijvenden en industrieelen middenstand, Exportblad, Cultura, Deutsche Kolonial Zeitung, Sociaal Weekblad, Ned. Zendingbode, Maandbericht van het Ned. Zendinggenootschap, Indisch genootschap, Weekblad voor Ned.-Indië, Insulinde, Deutsche Wochenzeitung für Niederland und Belgien, en tal van andere brochures, jaarverslagen, enz. enz.

MEDEDEELINGEN.

Van het Dagel. Bestuur der Vereeniging.

De maandelijksche samenkomst van het Dagelijksch Bestuur der Vereeniging met de Redactie-Commissie van Het Koloniaal Weekblad zal plaats hebben op **Donderdag 21 Juli 1910**, ten 8½ uur n.m. in „Boeatan”, Heulstraat 19, Den Haag.

Alle belangstellenden zijn welkom.

Concept-Notulen der Hoofdbestuursvergadering, gehouden te 's-Gravenhage, in het gebouw van den Haagschen Kunstkring, Heerengracht 13, des namiddags ten 1½ ure.

Aanwezig zijn de heeren:

C. R. Bakhuizen van den Brink, voorzitter.

A. B. J. Prakken, onder-voorzitter.

E. van Assen, secretaris.

A. A. C. Harting, penningmeester.

Mr. H. Smeenge, } Amsterdam.

Th. Almerood, } Amsterdam.

T. Gerdes Oosterbeek, } Apeldoorn.

J. H. Calmeijer, } Apeldoorn.

L. A. H. Lamie, Arnhem.

J. C. van Reijn, Breda.

Mevrouw M. ten Bosch—Bosscher, 's-Hage.

F. E. Luitjes, Nijmegen.

Th. J. A. van Zijll de Jong, Zutphen.

De heer prof. mr. J. E. Heeres (Leiden) en mevrouw J. E. van Oeveren—van Schaik (Utrecht) hadden zich schriftelijk verontschuldigd.

De heer Jhr. mr. J. L. W. von Weyler was afwezig.

De notulen der vorige vergadering, voorkomende in Koloniaal Weekblad 1910 No. 17, worden goedgekeurd.

I. De voorzitter deelt mede, dat deze vergadering is uitgeschreven, ten einde gelegenheid te geven vóór de Algemeene Vergadering van hedenmiddag nog enkele punten te bespreken en vraagt, in verband daarmee, of een der leden bedenkingen heeft tegen de voorgestelde wijziging der Statuten, in dien zin n.l. dat art. 10 worde aangevuld met de volgende zinsnede:

„Het Hoofdbestuur kan toestaan, dat onafhankelijk, en in zooverre met afwijking van het hier voren bepaalde, afzonderlijke afdelingen worden gevormd, bijv. Studenten-afdeelingen, werkende onder door het Hoofdbestuur gestelde of goedgekeurde voorwaarden of reglementen.”

Geen der leden wenscht in deze aanvulling eenige wijziging te brengen.

II. Met betrekking tot de verkiezing van de hoofdbestuursleden, ter voorziening in de bestaande vacatures, vestigt de voorzitter de aandacht van de vergadering op het feit, dat, sedert de candidaatstelling, waarvan in de vorige hoofdbestuursvergadering (zie de notulen Kol. Weekblad 28 April 1910, No. 17 sub X) sprake is, door de afdeling 's-Gravenhage eene opgave is ingediend van een dubbelantal kandidaten voor de in die afdeling opengevallen plaatsen, n.l.:

voor den heer C. R. Bakhuizen van den Brink } M. B. Rost van Tonningen;
Jhr. W. H. W. de Kock;

voor den heer E. van Assen } E. van Assen;
H. J. W. van Lawick;

voor den heer A. A. C. Harting } A. A. C. Harting;
G. C. A. de Witt.

Een en ander geeft den heer Smeenge aanleiding den voorzitter te bewegen alnog de leiding van de vereeniging in handen te houden, waarbij zich ook andere leden aansluiten, doch de voorzitter, hoewel gevoelig voor de geuite vriendelijke beoordeeling van zijn persoon, meent, op goede weloverwogen gronden, te moeten volharden bij zijn eenmaal genomen beslissing, zoomede de in de vorige vergadering vastgestelde candidaatstelling te moeten handhaven.

Daarna deelt de voorzitter der vergadering mede hetgeen door het dagelijksch bestuur is verricht ten opzichte van de uitnodiging, welke door den Raad van bestuur van den Nationalen Bond voor Reddingswezen en Eerste Hulp bij ongelukken „Het Oranje-Kruis”, aan ons hoofdbestuur werd gericht, ten einde ons op de vergadering van 27 April 1910, in het Koninklijk paleis, onder het voorzitterschap van Zijne Koninklijke Hoogheid, den Prins der Nederlanden, Hertog van Mecklenburg, te doen tegenwoordigen.

Hij wees daarbij op de uitlating van Zijne Koninklijke Hoogheid, dat de actie van het „Oranje-Kruis” zich ook zou uitstreken tot onze bezittingen in Oost- en West-Indië en dat het dus geheel en al in de lijn lag van onze vereeniging, om, door toetreding als buitengewoon lid, op een bedrag van f 50.— 's jaars, het streven van den Nationalen Bond voor Reddingswezen en Eerste Hulp bij ongelukken te bevorderen.

Die taak werd het hoofdbestuur gemakkelijk gemaakt doordien van de zijde der afdelingen reeds geldelijken steun tot een bedrag van f 40.— was toegezegd.

De voorzitter stelde dus voor om als buitengewoon lid van het „Oranje-Kruis” toe te treden op een bedrag van f 50.— 's jaars.

IV. Eveneens betoogde de voorzitter onder mededeeling van zijne bemoeienissen met het Max Havelaarfonds, de wenschelijkheid, om ook door het schenken van eenigen geldelijken steun aan dat fonds, het streven van de Multatuli-commissie te bevorderen.

Hij is van meening, dat het goed is, dat onze vereeniging zich aansluit bij de actie van andere vereenigingen, waardoor de wederzijdsche belangen worden bevorderd.

V. Vervolgens stelt de voorzitter de vergadering op de hoogte van den stand van zaken van het Koloniaal Weekblad, zoomede van de omstandigheden, welke er toe geleid hebben het met de Naamlooze Vennootschap „Luctor et Emergo” gesloten contract, met einde Augustus van dit jaar, op te zeggen, in verband met den stand der kas.

Hij kan daarbij de gegronde verwachting uitspreken, dat wij het volgende jaar, wat betreft de geregelde verschijning van het Koloniaal Weekblad, onder gunstiger omstandigheden zullen verkeeren en stelt in verband hiermede voor het contract met „Luctor et Emergo” te verlengen tot het einde van dit jaar, welk denkbeeld de instemming heeft der vergadering.

De heer Van Reijn deelt ten deze mede, dat hij dit onderwerp ook met een drukker heeft besproken, doch dat hij zich, met het oog op zekere ontvangen nadere gegevens, voorbehoudt nader schriftelijk op deze aangelegenheid terug te komen en zulks ter kennis van het dag. bestuur zal brengen.

VI. De heer Lamie benut deze gelegenheid zijn dank aan de leden van het hoofdbestuur over te brengen voor de hem op 23 April 1910 betoonde belangstelling, in den vorm van het zenden van een telegram van gelukwensching bij gelegenheid van de veertigjarige herdenking der expeditie naar de Kust

van Guinea, waaraan door hem als adelaar werd deelgenomen en naar aanleiding waarvan hij de Koninklijke onderscheiding der Militaire Willemsorde ontving.

Nadat nog eenige besprekingen van huishoudelijke aard werden gehouden, sluit de voorzitter de vergadering.

Aan belangstellenden wordt kennis gegeven dat de circulaire 9 en 10 van de Nederlandsche Vereeniging „Onze Vloot”, ter leestafel, Heulstraat 17 zijn neergelegd, en dat ook in den vervolge daar ter plaatse van de circulaire, die volgen zullen, kennis kan worden genomen.

In de bestuursvergadering van 5 Juli j.l., heeft het bestuur van de afdeling Utrecht zich geconstitueerd als volgt:

- A. Enthoven, Voorzitter;
- Mevr. J. W. Weustman-Luitjes, Onder-Voorzitter;
- E. E. van Blokland, Secretaris,
- S. H. Tjabring, penningmeester;
- Mevr. J. E. van Oeveren-Van Schaik en Dr. L. Marcus, leden.

E. VAN ASSEN, secretaris.

Van het Informatie-Bureau.

De Minister van Koloniën brengt ter kennis van belanghebbenden, dat in 1910 voor twee studenten in de pharmacie aan de Nederlandsche universiteiten de gelegenheid bestaat om, onder genot van een subsidie van f4000 (vier duizend gulden), te worden opgeleid tot militair apotheker bij het leger in Nederlandsch-Indië, overeenkomstig het Reglement, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 27 April 1909 no. 29 en gewijzigd bij het Koninklijk besluit van 21 Maart 1910 no. 133, waarvan kosteloos exemplaren bij het Departement van Koloniën zijn te verkrijgen.

Gegadigden zullen zich, onder overlegging van de gevorderde bescheiden, vóór 1 Augustus e.k. bij gezegd request hebben te wenden tot het Departement van Koloniën.

De Minister van Koloniën maakt bekend, dat aan boord der schepen ten dienste van de bekaking en kustverlichting in Nederlandsch-Indië kunnen geplaatst worden drie eerste- en drie tweede-stuurlieden.

Sollicitanten moeten zich vóór 15 Juli a.s. bij gezegd request tot het Departement van Koloniën wenden, onder overlegging van:

- a. hun diploma voor eerste- of tweede-stuurman groote stoomvaart, al naar gelang zij in aanmerking wenschen te komen voor eerste- of tweede-stuurman;
- b. certificaten omtrent bekwaamheid, geschiktheid en gedrag, afgegeven door de reederijen of gezagvoerders, waarbij of waaronder zij vroeger gediend hebben;
- c. een bewijs van goed maatschappelijk gedrag, afgegeven na dagtekening dezer bekendmaking door den burgemeester hunner woonplaats;
- d. hunne geboorte-akte;
- e. een door den Commissaris der Koningin in de betrokken provincie afgegeven certificaat, ten blijke dat voldaan is aan de verplichtingen welke uit de wet op de nationale militia voor hen zijn voortgevloeid.

Door een vanwege het Departement van Koloniën in te stellen geneeskundig onderzoek zal moeten blijken van fysieke geschiktheid voor den Indischen dienst.

Aan de uitzending is verbonden:

- a. overtocht voor gouvernementsrekening als passagier der tweede klasse;
  - b. eene gratificatie voor uitrusting ten bedrage van f750 (zevenhonderd vijftig gulden) voor eerste stuurman en van f500 (vijfhonderd gulden) voor 2de stuurman;
  - c. een voorloopig traktement ingaande met den dag van inscheping ten bedrage van f100 (honderd gulden) 's maands voor eerste-stuurman en van f75 (vijf en zeventig) voor tweede stuurman.
- De gage bedraagt voor de eerste-stuurlieden f175 (honderd vijf en zeventig gulden) 's maands, met verhooging tot f200 (tweehonderd gulden) 's maands na twee jaren dienst en voor de tweede-stuurlieden f125 (honderd vijf en twintig gulden) 's maands met verhooging tot f150 (honderd vijftig gulden) p. maand, na twee jaren dienst, benevens voor beide categoriën een voedingsgeld van f50 (vijftig gulden) 's maands.

De verbintenis moet worden aangegaan voor den tijd van drie jaren. Indien de verbintenis nader verlengd wordt, kan op verdere traktementsverhoging worden gerekend.

Bij gebleken geschiktheid is de kans op bevordering tot gezagvoerder niet uitgesloten.

Na afloop der verbintenis of indien langer dienen onmogelijk is tengevolge van welbewezen ziels- of

lichaamsgebreken (ter beoordeeling van de Regeering) heeft de titularis recht op overtocht naar Nederland als gouvernementspassagier der 2de klasse.

Zij die ter beschikking van den Gouverneur-Generaal worden gesteld verbinden zich verder tot teruggave van alle gelden welke aan hen en te hunnen behoeve zullen zijn voldaan ter zake van overtocht en van gratificatie voor uitrusting, indien zij binnen den tijd van drie jaren na aankomst in Nederlandsch Indië, anders dan tengevolge van welbewezen ziels- of lichaamsgebreken buiten eigen toedoen ontstaan (ter beoordeeling der Regeering), worden ontslagen, of indien zij niet binnen den hun aan te wijzen tijd naar Nederlandsch-Indië vertrekken, dan wel de reis derwaarts moedwillig afbreken.

De Minister van Koloniën brengt ter kennis van belanghebbenden, dat voor 20 studenten in de geneeskunde aan de Nederlandsche Universiteiten gelegenheid bestaat om op den voet van het reglement vastgesteld bij Koninklijk besluit van 6 Mei 1886 no. 41, laatstelijk gewijzigd bij Koninklijk besluit van 21 Maart 1910 no. 33, in opleiding te worden genomen voor de betrekking van officier van gezondheid bij het leger in Nederlandsch-Indië, onder genot van een subsidie van f4000 (vier duizend gulden), terwijl bovendien na de benoeming tot officier van gezondheid nog eene gratificatie wordt uitgekeerd van f1000 (één duizend gulden), als tegemoet koming in de kosten van eerste uitrusting.

Gegadigden zullen zich, onder overlegging van de gevorderde bescheiden, vóór 1 Augustus e. k., bij gezegd request, hebben te wenden tot het Departement van Koloniën, alwaar, op aanvraag, kosteloos exemplaren zijn te verkrijgen van het reglement betreffende de opleiding.

Ter beschikking van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië kunnen worden gesteld, om benoemd te worden tot opzichter bij den waterstaat en 's lands burgerlijke openbare werken in Nederl.-Indië, personen die met voldoende uitslag het examen hebben afgelegd voor opzichter bij den Rijkswaterstaat in Nederland en practisch ontwikkeld zijn.

Zij, die voor plaatsing in aanmerking wenschen te komen, behooren zich, bij gezegd adres, te wenden tot het Departement van Koloniën, onder overlegging van:

- a. hun diploma;
- b. een bewijs van goed maatschappelijk gedrag afgegeven na dagtekening dezer bekendmaking door den burgemeester hunner woonplaats;
- c. hunne geboorte-akte;
- d. een door den Commissaris der Koningin in de provincie afgegeven certificaat, ten blijke dat voldaan is aan de verplichtingen welke uit de wet op de nationale militia voor hen zijn voortgevloeid.

In het adres moet worden vermeld of de candidaat gehuwd is en c. q. het aantal en de leeftijd zijner kinderen.

Door een vanwege het Departement van Koloniën in te stellen geneeskundig onderzoek zal moeten blijken van fysieke geschiktheid voor den Indischen dienst.

Aan de uitzending is verbonden:

- a. overtocht voor Gouvernementsrekening als passagier der 2de klasse, c. q. ook voor het wettig gezin;
- b. eene gratificatie voor uitrusting, ten bedrage van f1000 (één duizend gulden);
- c. eene voorloopige bezoldiging van f60 's maands ingaande met den dag van inscheping naar Nederlandsch-Indië.

Zij die ter beschikking van den Gouverneur-Generaal worden gesteld, verbinden zich tot teruggave van alle gelden welke aan hen en te hunnen behoeve zullen zijn voldaan ter zake van overtocht en van gratificatie voor uitrusting, indien zij binnen den tijd van vijf jaren na aankomst in Nederl.-Indië anders dan ten gevolge van welbewezen ziels- of lichaamsgebreken, buiten eigen toedoen ontstaan, uit 's lands dienst worden ontslagen, of indien zij niet binnen den hun aangewezen tijd naar Nederlandsch-Indië vertrekken, dan wel de reis derwaarts moedwillig afbreken.

De bezoldiging van een opzichter bij den waterstaat en 's lands burgerlijke openbare werken in Nederlandsch-Indië bedraagt f150 's maands, met zes drie-maandelijksche verhoogingen, elk van f25 per maand, met dien verstande, dat de eerste verhoging niet wordt verkregen dan na het voleindigen van het 25ste levensjaar en de diensttijd vóór het bereiken van die leeftijdsgrens slechts aanspraak kan geven op één verhoging.

Voor opzichters die in het bezit zijn van het diploma van architect bedragen de laatste twee verhoogingen in plaats van f25 's maands, f50 's maands.

De opzichters voeren den titel van opzichter 3de, 2de en 1ste klasse, bij een bezoldiging van respec-

MOOI NEDERLAND.

De Naamlooze Vennootschap „MAATSCHAPPIJ MOOI NEDERLAND” exploiteert fraai en gezond gelegen terreinen in Nederland; o. a. 20 HECTARE BOSCHRIJK VILLA-TERRAIREIN met schoone vergezichten, gelegen op den Sterrenberg en in 't Keteldal te BERG EN DAL bij NIJMEGEN, aan de beide groote wegen NIJMEGEN—KLEEF en aan de beide stoomtrams van BERG EN DAL en van BEEK naar NIJMEGEN. Geprojecteerde Electriche Bergtram door het geheele terrein.

Zuivere Zandbodern, 80 Meter + R.P.

Kantoor der Vennootschap: KONINGIN EMMA-KADE 107, DEN HAAG.

OPRUIMING.

J. JANSEN,

KEPPLERSTRAAT 115.

bij de Regentesselaan.

Telefoon No. 2723.

- Karpetten.
- Linoleums.
- Tafelkleeden.
- Linnen loopers.
- Matten.
- Zeilen.
- Vitrages.
- Wollen loopers.
- Divandekken.

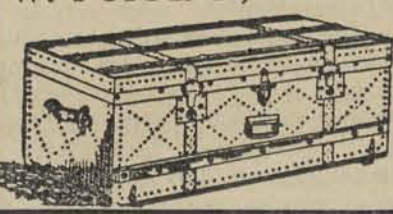
2e hands MEUBELEN.

Magazijn geopend 's m. 8—'s av. 10 uur.

In- en Verkoop van geheele en gedeelten van INBOEDEL.

Behangerij, Stoffeerderij en Beddenmakerij.

W. POPPINK, :: :: TELEFOON No. 4485.

Prins Hendrikstraat 141-143. Geheel gepantserde Hutkoffers. Voor het bagageruim, 100 cM. lang, 50 cM. breed, 50 cM. hoog, m. bak f 12.50. Voor de hut 100 cM. lang, 50 cM. breed, 36 cM. hoog, m. bak . f 11.50. Voor de hutten der nieuwe booten 100 cM. lang, 50 cM. breed, 40 cM. hoog m. bak f 12.—

Holland-China-Theehandel

DEN HAAG.

Kon. Emmakade 2, Tel. 3472.

VRAAGT ONZE:

DEGELIJKE CARTON VERPAKKING

DEGELIJKE CARTON VERPAKKING

Prijzen	No. 1	f 0.80
	" 2	" 1.—
	" 3	" 1.25
	" 4	" 1.50

Bij 5 ponden tegelijk.

Franco plaats en postkantoren Nederland.

tievelijk f150 en f175, f200 en f225, f250 en hooger.

Het programma van het aanvullingsexamen, waaraan een opzichter moet voldoen om benoembaar te worden tot architect bij den waterstaat en de burgerlijke openbare werken in Nederlandsch-Indië, is vastgesteld bij het Koninklijk besluit van 6 Febr. 1909, no. 11 (Nederlandsche Staatscourant van 5 Maart 1909, no. 54).

De architecten genieten een jaarlijksch traktement van f4800, met twee verhoogingen van f600 per jaar, telkens, bij goede plichtsbetrachting, na drie jaren dienst in den rang van architect.

Het activiteitstraktement gaat in Indië in met den eersten der maand volgende op die waarin de benoeming door den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië zal hebben plaats gehad en de betrekking zal zijn aanvaard.

Het traktement is onderworpen aan eene korting van 2 pCt. ten behoeve van de burgerlijke pensioenen en van 5 pCt. voor de gewone bijdrage aan het weduwen- en weezenfonds voor burgerlijke ambtenaren in Nederlandsch-Indië. Bovendien is bij de eerste indiensttreding te voldoen ten behoeve van laatstgenoemd fonds, door gehuwden twee maanden en door ongehuwden ééne maand van het traktement. Bij elke traktementsverhoging door gehuwden twee maal het bedrag der verhoging over ééne maand, door ongehuwden eenmaal. Bij huwelijk ééne maand traktement.

Deze contributiën zijn te voldoen in twaalf maandelijksche termijnen. Eene contributie in eens is in geval van huwelijk nog verschuldigd wegens verschil in leeftijd der echtgenooten wanneer dat verschil meer dan negen jaar bedraagt.

Zoolang de voorraad strekt, zijn exemplaren van de Nederlandsche Staatscourant kosteloos verkrijgbaar bij het Informatie-bureau, Heulstraat 7, alhier.

Voor den burgerlijken veeartsdienst in Nederlandsch-Indië worden gevraagd veeartsen, die aan de Rijksveeartsnijdschool het diploma van veearts, hebben verkregen.

Zij die in aanmerking wenschen te komen, moeten zich bij een gezegeld adres aanmelden bij het Departement van Koloniën, onder overlegging van:

- hun diploma;
- een bewijs van voldoening aan de wet op de nationale militie, afgegeven door een Commissaris der Koningin;
- een bewijs van goed maatschappelijk gedrag, na dagteekening dezer afgegeven door den burgemeester van de laatste woonplaats;
- eene geboorte-akte;
- eene opgave of de aspirant gehuwd of ongehuwd is, en e. q. van het aantal en den leeftijd zijner kinderen.

Door een vanwege het Departement van Koloniën in te stellen geneeskundig onderzoek zal moeten blijken dat de uit te zenden veearts fysiek geschikt is voor den Indischen dienst.

Aan de uitzending is verbonden:

- overtocht voor Gouvernementsrekening als passagier der eerste klasse, e. q. voor het wettig gezin;
- eene gratificatie voor uitrusting ten bedrage van f1000.

Hetgeen te dezer zake door de Regeering wordt betaald, moet teruggeven worden, wanneer de uit te zenden veearts binnen vijf jaren na zijne aankomst op Java, om andere reden dan welbewezen ziels- of lichaamsgebreken, buiten eigen toedoen ontstaan, uit 's lands dienst wordt ontslagen, wanneer hij niet binnen den hem aan te wijzen termijn naar Indië vertrekt, dan wel de reis derwaarts moedwillig afbreekt. Eene schriftelijke verbintenis wordt daaromtrent gevorderd:

- eene voorloopige bezoldiging van f150 per maand, ingaande met den dag van aankomst in Nederlandsch-Indië.

In Indië zal genoten worden een traktement van f275 's maands, na elke drie jaren werkelijken dienst te verhoogen met f75 's maands, totdat een maximum-traktement van f725 's maands zal zijn bereikt.

Ten opzichte van de bepalingen omtrent verlof, pensioen, weduwenpensioen, enz., staan de veeartsen gelijk met de overige burgerlijke landsdienaren in Nederlandsch-Indië.

Het activiteitstraktement gaat in Indië in met den eersten der maand volgende op die waarin de benoeming door den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië zal hebben plaats gehad en de betrekking zal zijn aanvaard.

Het traktement is onderworpen aan eene korting van 2 pCt. ten behoeve van de burgerlijke pensioenen en van 5 pCt. voor de gewone bijdrage aan het weduwen- en weezenfonds voor burgerlijke ambtenaren in Nederlandsch-Indië. Bovendien is bij de eerste indiensttreding te voldoen ten behoeve van laatstgenoemd fonds, door gehuwden twee maanden en door ongehuwden ééne maand van het traktement. Bij elke traktementsverhoging door gehuwden twee maal het bedrag der verhoging over ééne maand, door ongehuwden eenmaal. Bij huwelijk ééne maand traktement.

Deze contributiën zijn te voldoen in twaalf maandelijksche termijnen. Eene contributie in eens is in geval van huwelijk nog verschuldigd wegens verschil in leeftijd der echtgenooten, wanneer dat verschil meer dan negen jaren bedraagt.

Ter benoeming tot aspirant-ingenieur bij den dienst der Staatsspoorwegen in Nederlandsch-Indië en tot aspirant-ingenieur bij den waterstaat en 's lands burgerlijke openbare werken daar te lande, worden gevraagd civiele ingenieurs in het bezit van het diploma bedoeld bij art. 118 der Hooger-onderswijswet (Staatsblad 1905, no. 181).

Zij die voor plaatsing in aanmerking wenschen te komen, behooren zich bij gezegeld adres te wenden tot het Departement van Koloniën.

Bij hunne requesten moeten de sollicitanten overleggen:

- hun diploma;
- een bewijs van goed maatschappelijk gedrag, afgegeven na dagteekening dezer bekendmaking door den burgemeester hunner woonplaats.
- hunne geboorte-akte;
- een door den Commissaris der Koningin in de betrokken provincie afgegeven certificaat, ten blijk, dat voldaan is aan de verplichtingen welke voor hen uit de wet op de nationale militie zijn voortgevloeid.

In het adres moet worden vermeld of de candidaat gehuwd is en e. q. het aantal zijner kinderen.

Door een vanwege het Departement van Koloniën in te stellen geneeskundig onderzoek zal moeten blijken van fysieke geschiktheid voor den Indischen dienst.

Aan de uitzending is verbonden:

- overtocht voor Gouvernementsrekening als passagier der eerste klasse e. q. ook voor het wettig gezin;
- eene gratificatie voor uitrusting, ten bedrage van f1500 (een duizend vijfhonderd gulden).
- eene voorloopige bezoldiging van f150 per maand, ingaande met den dag van inscheeping tot dien waarop het activiteits-traktement ingaat.

Zij die ter beschikking van den Gouverneur-Generaal worden gesteld om tot de genoemde betrekkingen benoemd te worden, verbinden zich tot teruggaaf van alle gelden welke aan hen en te hunnen behoeve zullen zijn voldaan ter zake van overtocht en van gratificatie voor uitrusting, indien zij binnen den tijd van vijf jaren na aankomst in Nederlandsch-Indië, anders dan tengevolge van welbewezen ziels- of lichaamsgebreken buiten eigen toedoen ontstaan, uit 's lands dienst worden ontslagen, of indien zij niet binnen den hun aangewezen tijd naar Nederlandsch-Indië vertrekken, dan wel de reis derwaarts moedwillig afbreken.

De bezoldiging van een aspirant-ingenieur bij den dienst der Staatsspoorwegen en van een aspirant-ingenieur bij den waterstaat en 's lands burgerlijke openbare werken bedraagt f250 's maands. Na twee jaren dienst in dien rang worden zij bij voldoende geschiktheid en goede plichtsbetrachting bevorderd tot ingenieur, op eene bezoldiging van f350 's maands welke door periodieke verhoging tot f1000 per maand kan stijgen.

Het activiteitstraktement gaat in Indië in met den eersten der maand volgende op die waarin de benoeming door den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië heeft plaats gehad en de betrekking zal zijn aanvaard.

Het traktement is onderworpen aan eene korting van 2 pCt. ten behoeve van de burgerlijke pensioe-

nen en 5 pCt. voor de gewone bijdrage aan het Weduwen- en Weezenfonds voor burgerlijke ambtenaren in Nederlandsch-Indië. Bovendien is bij de eerste indiensttreding te voldoen, ten behoeve van laatstgenoemd fonds, door gehuwden twee maanden en door ongehuwden ééne maand traktement. Bij bevordering door gehuwden tweemaal het bedrag der verhoging over ééne maand, door ongehuwden eenmaal. Bij huwelijk ééne maand traktement.

Deze contributiën zijn te voldoen in twaalf maandelijksche termijnen. Eene contributie in eens is in geval van huwelijk nog verschuldigd wegens verschil in leeftijd der echtgenooten, wanneer dat verschil meer dan negen jaren bedraagt.

Zoolang de voorraad strekt, zijn exemplaren van de Nederlandsche Staatscourant van 6 Juli 1910 no. 55 kosteloos verkrijgbaar aan het Informatie-bureau Heulstraat 17, alhier.

Officiële Berichten.

Uit de Javasche Courant van 17 Juni 1910. No. 4.

Benoemingen, enz.

Civiel Departement.

Verleend: zes maanden verlof aan de onderwijzers Mej. C. M. H. Willer; een jaar aan den hoofdcommies J. L. Bätz; twee jaar aan den leeraar J. W. E. van Silfhout en den hulpprediker C. J. J. Sluijk.

Ontslagen: op verzoek eervol de klerk J. M. Winter; de commies C. L. Jans; de onderwijzer Raden Sasro Koesoemo; de ass.-res. J. F. H. van Raadhooft en C. L. G. Castens; de klerken Mej. W. C. C. Canter Visscher en W. F. C. van Nieuwenhuizen; de zoutverkoopkhuismeester J. H. de Wilde en de klerken V. E. Boëdrie en H. K. Florentinus.

Benoemd: tot commies te Batavia J. R. W. van Raadhooft; tot leeraar te Batavia J. G. Doorman; tot adjunct-chef de afd. S. S. op Java, E. P. C. Scheffer; tot commies te Soerabaja J. A. Hoofdsteeder; tot griffier van den landraad te Makassar, enz. M. F. Akkerman; tot landmeter J. H. A. Wolff en J. D. Remmers; tot bewaarder de landmeter F. L. G. Vincent; tot onderwijzer 2e kl. Chr. A. Emies; H. T. de Vries, J. P. J. van den Heuvel en M. Enserinck; tot leeraar te Weltevreden G. W. Kiewiet de Jonge; tot hoofdcommies bij de opiumregie F. G. Eberlijn; tot 1en commies K. E. le Grand; tot 2en commies W. G. R. de Pril; tot 3en idem C. A. Carlquist; tot translateur in de Javaansche taal, enz. B. G. Croes, te Soerabaja.

Geplaatst: in de res. Pekalongan de contr. M. van Doorninck; te Soerakarta de hulponderwijzers J. H. G. Lang; te Klanten de onderwijzer A. Ch. W. van Es; te Sitoebondo Mej. W. Martens; te Buitenzorg Mej. A. Schülein; te Makassar Mej. S. R. Osten en E. L. Osten.

Benoemd: tot onderwijzer te Mr. Cornelis P. H. Mooij.

Overgeplaatst: naar Kediri de onderwijzer M. Enserinck, naar Djombang Mej. C. M. A. H. d'Artillact Brill; naar Gombong Mej. E. G. J. van Cattenburch; naar Batavia Mej. M. Schwartz; naar Soerakarta Mej. J. B. W. d'Ancona, naar Batavia G. Beintema; naar Djokjakarta A. A. F. Heijmans; naar Semarang C. J. G. van Spaandonck.

Benoemd: tot hulponderwijzeres te Banjoemas Mevrouw D. M. Kroes; tot onderwijzer A. Ch. W. van Es.

Verleend: een jaar verlof aan de onderluitenant J. van Renesse van Duivenbode en K. H. J. Hofman.

Bepaald: dat het commandement van het Indisch leger tijdelijk wordt opgedragen aan den luit-generaal van den generalen staf G. C. E. van Daalen.

Lijst van aangekomen en vertrokken Passagiers uit en naar de Indiën.

Passagierslijst van het Stoomschip „Prins der Nederlanden”. Gezagvoerder J. C. Metus; van Amsterdam naar West-Indië via Madeira op den 8 Juli j.l.

Mevr. Buedille van Alphen; Mr. P. A. A. Bucaille echtg. en k; Frl. H. Kunz; L. Gongrijp; Mej. J. de Costa; J. von Konigslow; Mevr. E. Sméulders; W. Langher; H. Klement, echtg. en k; B. M. Samuels; H. Craamberg; A. Gorzea; 237 Javaansche Emigr.

= = Smakelijk Brood! = =

Electrische Bakkerij CARELS

PIET HEINSTRAT 66 - TELEPHOON 6286 - NOORDEINDE 21

VACANT